

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ALARMANTNE VESTI O REVOLUCIJI V RUSIJI

**Baje je aretirana vsa moskovska vlada s Stalinom vred — Ameriški
borzni manevar ali resnica?**

New York, 11. febr. Na ameriških borzih so se včeraj razširile alarmantne vesti, po katerih je izbruhnila v sovjetski Rusiji splošna revolucija. Te vesti navajajo, da je prišlo do splošnega upora kmečkega prebivalstva, ki je zelo nezadovoljno s Stalinovo gospodarsko politiko. Posebno ogorčenje so vzbudile tudi med delavskimi masami

vesti, da prodaja Rusija v inozemstvo žito in les skoraj zastoj, do čim trpi rusko prebivalstvo doma največje pomanjkanje. Govorilo se je, da se je uprlo tudi vojaštvo, da so člani vlade s Stalinom vred aretirani in zaprti ter da vlada v Rusiji splošen nered.

Posledica teh vesti je bil nagel porast cen pšenice na vseh ameri-

ških borzih. Iz vseh delov Amerike so ves dan spraševali, koliko je resnice na vesteh o revoluciji v Rusiji. Kljub vsemu prizadevanju velikih ameriških novinskih agencij pa teh vesti doslej ni bilo mogoče kontrolirati in podoba je, da gre za borzni manevar. Cene pšenice so poskočile na newyorški borzi za 6—12 centov, drugod pa za 3—8.

Laskava priznanja mariborski Glasb. Matici

Beograjski tisk o snočnem koncertu v beograjskem gledališču

Beograd, 11. februarja. O snočnem koncertu Glasbene Matice prinašajo vsi današnji beograjski listi zelo laskava in ugodna poročila ter poudarjajo, da je Glasbena Matica v polni meri zadovoljila beograjsko prebivalstvo. Listi zlasti podčrtavajo čistočo in preciznost vokalnih in instrumentalnih partij. »Jugoslovanski Glasnik« poudarja, da je Glasbena Matica izvajala Dvořakovo kompozicijo »Mrtvaški ženini« z velikim uspehom.

Zbor je dirigiral mojstrski Hladek, kot solisti pa so se izkazali Anica Mezetova, Josip Gostič in pater Kamilo Kolb. Slovenci so bili od beograjske publike burno aklamirani in so morali na zahtevo občinstva ponoviti več točk. Kakor je poročalo že »Jutro«, je koncertu prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj, kateremu so pri njegovem odhodu Mariborčani pridedili prisrčne ovacije.

Drzen roparski napad sredi Beograda

Ponoči sta dva maskirana razbojnika napadla kinolaestnika in ga skušala oropati

Beograd, 11. februarja. Danes ponoči je bil v Beogradu izvršen nenavadno drzen roparski napad prav po čikaškem vzgledu. V kinu »Corso« je bila snoči premijera zvočnega filma »Ljubljane bogovi« z Emilom Janingom v glavni vlogi. Naval na kino je bil izredno velik in je bila predstava razprodana. Inkaso v blagajni je bil zelo velik. Ko je okoli 2. zjutraj lastnik kinematografa Milan Natosevič odšel domov, je na njegova vrata nenadoma nekdo močno potkal. Ko je Natosevič odprl vrata, je planil pred njega maskiran razbojnik s samokresom v roki, ki mu je zagrozil: »Molči, če ne te ustrelim! Kje imaš denar?« Istočasno je Natosevič opazil na stopnicah še drugega maskiranega razbojnika s samokresom v roki. Natosevič je rekel, da nima denarja, češ da ga je odnesel direktor kinematografa domov,

da ga jutri vložil v banko. Razbojnik mu tega ni verjel, nastavlil mu je samokres na vrat in mu dejal, da ga takoj ustrelji, če mu ne izroči denarja. Kljub obupnemu položaju Natosevič ni izgubil poguma. Bliskoma je zagrabil razbojnika za roko in mu skušal izviti samokres, ki se je pri tem sprožil. Med obema je nastala borba na življenje in smrt. Razbojnik je večkrat streljal in Natosevič tudi ranil v ramo. Videč, da bo izgubljen, je začel Natosevič na vso moč kričati na pomoč. Njegovi kriki so opozorili prebivalce sosednih hiš, ki so mu prihitieli na pomoč. Ko sta razbojnika videla, da ne bosta uspela v svoji nankani, sta v temi pobegnila. Policija je danes uvedla obširno preiskavo, vendar pa doslej drznih roparjev še ni mogla izslediti.

Pričetek volilne borbe v Španiji

Levičarske stranke se volitev ne udeležijo — Zbližanje med avtonomisti in krono — Vznemirjenje v klerikalnih krogih

Madrid, 11. februarja. Po dolgotrajnih posvetovanjih je španska vlada končno vendarle razpisala volitve v zbornico. Sklep levičarskih strank, da se volitev ne udeležijo, pomenja za vlado velik udarec. Najslabši vtis je napravil sklep socialistične stranke, ki odločno odklanja udeležitev pri teh volitvah. Desničarske stranke naglašajo, da dokazuje odločitev levičarskih strank njihovo slabost. Kljub temu poizkušajo desničarski krogi pregovoriti opozicijo, naj se udeleži volitev. Opozicija pa noče pristati na to ter naglašajo, da bodo volitve kljub zatrdilom vlade nesvobodne in da bi bilo brez miselnosti boriti se brez upa na zmago.

To stališče levičarskih strank bo najbolj koristno voditelju katalonskih avtonomistov Cambu, ki bo v vsej Španiji posta-

vil svoje kandidate. Cambu bo dobil tako najmanj 100 mandatov in bo vodil najmočnejšo politično stranko v parlamentu. Kakor poročajo, je prišlo do zbližanja med Cambom in španskim kraljem. Cambu bo vodil v parlamentu gospodarsko politiko ter bo zahteval, naj se pežeta stabilizira na nižjem kurzu. Na drugi strani so klerikalci vznemirjeni zaradi sodelovanja Camba s kraljem ter pravijo, da se je prodala krona prostozidarjem.

Madrid, 11. februarja. AA. Vlada je ukinila cenzuro na časopise in časopisnimi informacijami po vsej Španiji.

Po poročilu iz Barcelone je bil polkovnik Masiya, vodja katalonskih separatistov, ki ga je vlada Primo de Riviere svojčas izgnala, pomiloščen.

Važni sklepi JZSS

Stanko Pelan, član JZSS — trener prestolonaslednika Petra. — Prihod norveškega tekmovalca Sigmunda Gutormsena v Ljubljano.

Ljubljana, 11. februarja.

Uprava dvora Suvobor je pretekli teden naprosila JZSS, da ji preskrbi za prestolonaslednika Petra smučkega trenerja. JZSS se je temu radevolje odzval in je pretekle dni na izredni seji določil za trenerja mlademu kraljeviču znanega in priljubljenega ljubljanskega sportista ter smučarja g. Stanka Pelana, uradnika Ljubljanske kreditne banke. Gospod Pelan je dobil v banki službeni dopust in je včeraj odpotoval na Bled, danes dopoldne je pa že začel s treningom malega kraljeviča.

Davi se je pripeljal z monakovskim brzovlakom ob 9.04 v Ljubljano norveški tekmovalac Sigmund Gutormsen iz Kongsberga. Peljal se je skupno z ekipo norveških smučarjev v Oberhoff na mednarodna smučka tekmovanja, tam se je pa odcepil in potoval naprej v Ljubljano. Gutormsen odpotuje že jutri v Bohinj, kjer bo pregleдал skakalnice in jo nadziral, da bo vedno dobro urejena, v ponedeljek 16. t. m. pa začne s treningom naših skakalcev za predstojajočo mednarodna smučka sportna tekmovanja v Bohinju. Gutormsen je star 21 let in je akademik. Lani je na Holmenkolskih tekmah v juniorski skupini v skokih zasedel peto mesto, je pa tudi izvrsten tekmovalac v kombiniranem tekmovanju. Njegov brat je bil lani trener češkega lužarskega (smučarskega) zveza. V nedeljo popoldne nastopi v Kranju pri otvoritvi sokolske skakalnice.

JZSS je imel snoči sejo, na kateri je med drugim razveljavil nedeljsko skakalno tekmo na Bledu ker ni bila odobrena od saveza in ker se je vršila brez predpisanih saveznih sodnikov. JZSS je tudi sklenil, da se bodo tekme v Bohinju na vsak način izvedle. Snega je toliko, da ga tudi eventualni večnedeljni jug ne bi mogel pobrati, pa tudi skakalnice je izbornou urejena. V najskrajnejšem primeru se bodo smučke tekme vršile na Mrzlem studencu.

Modernizacija prometa v Beogradu

Beograd, 11. februarja. Zaradi vedno večjega in stalno naraščajočega prometa v Beogradu, postaja javna varnost vedno bolj ogrožena. Zato je beograjska policija te dni po vzgledu večjih mest upeljala praktično prometno novost na beograjskih ulicah križišča največjih prometnih ulic bodo opremljena z medenastimi ploščami, s katerimi bo reguliran ves promet. Ceste bodo razdeljene v cone za pešce in voznike. Z enkrat se te praktične novosti upeljujejo samo v ulici kralja Milana in na Terazijah, pozneje pridejo na vrsto tudi druge ulice. beograjski šoferji dobe posebna navodila za pasiranje križišč.

Imenovanje komisarijev v Ferijal-nem savezu

Beograd, 11. februarja. Ministrstvo prosvete je imenovalo v upravo Ferijalnega saveza za komisarje Frana Vrhovnika, profesorja na I. realni gimnaziji v Ljubljani. Dušana Popovića, profesorja trgovske akademije v Zemunu in Božidarja Plavića, profesorja trgovske akademije v Beogradu.

Lipinskaja pride v Beograd

Beograd, 11. februarja. Danes prispe v Beograd slovit ruska umetnica in klavirska virtuosinja Dela Lipinskaja.

Položaj v zelandskem potresnem ozemlju

Dosedaj so uradno našteji 212 mrtvih in 950 ranjenih — Število žrtev še vedno narašča

London, 11. februarja. AA. Novozelandski generalni guverner je poslal tajniku za dominione v Londonu brzojavko, v kateri pravi, da se je prebivalstvo pri zadnjih potresih zelo pogumno in disciplinirano obnašalo. Brzojavka dodaja, da je bila zdravniška in prehranjevalna služba sijajno organizirana in da deluje brezhibno. Večina prebivalstva Napierja je zapustila mesto, čim so se izboljšale prometne zveze. Prebivalstvo so namestili v šotorih in javnih parkih in drugod. Hrane in oblačil je dovolj. Mornariški častniki in mornarji so se obnašali v prvih dneh katastrofe nad vse hvalevredno. Mornarji podirajo poškodovana poslopja in iščejo trupla, ki so ostala pod ruševinami. Vsa pokrajina nudi zelo žalostno sliko.

London, 11. februarja. AA. V brzojav-

ki tajniku za dominijone poroča novozelandski generalni guverner, da je bilo pri zadnjem potresu ubitih 212 oseb. To število ni končno. Ranjenih je bilo približno 950 ljudi. Ker najdemo pri razkopavanju razvalin še vedno več trupel ubitih, sodijo, da se bo število smrtnih žrtev še podvojilo.

Wellington, 11. februarja g. V Napieru so danes zopet našli 15 žrtev potresne katastrofe. Identificirali so le pet trupel. V Hastingsu so mornarji našli dve mladenki, ki sta bili zaradi prestanega strahu zno-reli. Bili sta popolnoma sestradani ter nista mogli dati nobenih pojasnil. V Napieru so danes zopet občutili potresne sunke, zaradi katerih so se še preostali deli poslopaj zrušili.

Nov potres v Albaniji

Tirana, 11. februarja. Tekom zadnjih 24 ur je bilo zabeleženih 5 lažjih in 1 močnejši potresni sunek. Potres ni povzročil posebne škode, pač pa je izzval med prebivalstvom precejšnjo paniko.

Bombni atentat v Nici

Nica, 11. februarja. AA. V okolici Nice je v villi »Jasmine« eksplodirala bomba. Eksplozija je povzročila veliko škodo. Sodijo, da gre za zasebno maščevanje.

Hud mraz v Švici

Urih, 11. februarja. AA. Po vsej Švici je pritisnil nenavaden hud mraz. V Juri je temperatura padla na 33 stopinj pod ničlo.

Gandhi popušča

Allahabad, 11. februarja. AA. Gandhi je včeraj v nekem razgovoru izjavil, da ne odklanja plačila indijskih dolgov, temveč da le želi, da se to vprašanje predloži neodvisnemu razsodišču, ki naj odloči, ali je bilo posojilo najeto v interesu Indije. V nasprotnem primeru naj nosijo breme tega posojila angleške finance.

Rangoon, 11. februarja. AA. Oblasti so razpustile 129 udruženj v okrajih Tharawady, Insien in Pyapon, ker so omenjena društva podpirala uporno gibanje in predstavljal resno nevarnost za javni mir in red.

Bolezen kralja Zogu

Dumaj, 11. februarja. g. Albanskega kralja Ahmeda-Zogu sta danes pregledala na Dunaj poklicani profesor praške univerze dr. Schmitz in dunajski profesor Chrostek. Oba zdravstva sta soglasno izjavila, da je kralj Zogu organsko popolnoma zdrav in da njegova sedanja bolezen izvira samo od prevelikega uživanja nikotina. Ta bolezen bo v kratkem času izginila. Kralj Zogu ostane še par tednov na Dunaju.

Primanjkljaj francoskih železnic

Pariz, 11. februarja. g. Francoske državne železnice so zaključile leto 1930 s primanjkljajem 1.75 milijard frankov. Ta primanjkljaj se bo kril s posojilom, za katerega bo jamčila francoska država. Ker se tudi za leto 1931. računa s primanjkljajem, je vlada zahtevala poročilo o finančnem položaju železnic. V tem poročilu se ugotavlja, da je sanacija železnic mogoča le, ko se zvišajo osebne tarife za 25, tovarniške tarife pa za 10 %. Proti takemu povišanju tarifov se je že pojavil odpor gospodarskih krogov.

Italijanski manevari

Trst, 11. februarja g. Na asijski visoki planoti so se vršili v navzočnosti šefa generalnega štaba milice Terruzia goraki manevari fašističnih miličinskih bataljonov. Pri manevarih so sodelovali tudi močni oddelki vojakov-smučarjev in alpinov.

Naš izvoz v Avstrijo

Beograd, 11. februarja. Najvažnejše vprašanje, ki ga bo treba rešiti pri podpisu jugoslovensko-avstrijske trgovske pogodbe, je vprašanje pšenice in svinj. Jugoslovenska država zavzema tretje mesto v avstrijskem izvozu in četrto mesto splošnega uvoza v Avstrijo. Pred njo so Nemčija, Češkoslovaška in Madžarska. Avstrija uvaža iz Jugoslavije v glavnem pšenico in živino. Lani je znašal uvoz iz Jugoslavije v Avstrijo 1 milijon 600.000 meterskih stotov. Avstrijski agrarci so zato zelo nezadovoljni in zahtevajo, da Avstrija zviša uvozno carino od 9 do 45 zlatih kron na svinje do 120 kg in od 3—10 zlatih kron za svinje nad 100 kg.

Dom zasebnih uradnikov v Beogradu

Beograd, 11. februarja. Po poslednji občinski statistiki ima Beograd 5000 bančnih in zasebnih uradnikov, ki niso nikjer organizirani. Odkar pa se je izreklo društvo zasebnih uradnikov za združitev z društvom bančnih uradnikov, se je močno razširil pokret teh dveh panog uradništva za čim popolnejšo organizacijo, ki naj brani stanovske koristi bančnega in zasebnega uradništva. Med drugim so že pričeli tudi z akcijo, da se zgradi dom bančnih in zasebnih uradnikov v Beogradu, v katerem bodo nameščene vse stanovske organizacije, dvorana za predavanja, čitalnica in knjižnica skupnega društva.

Pravilnik o ljudskem štetju

Beograd, 11. februarja. Odslek za statistiko v predsedništvu ministrskega sveta je izdelal pravilnik, ki vsebuje obsežna navodila glede popisa prebivalstva, gospodarstva in živine, ki se bo izvršil na dan 31. marca. Pravilnik bo te dni objavljen.

Fašistična vzgoja mladine

Rim, 11. februarja. Glavni poveljnik omladinskih fašističnih borbenih organizacij je poslal vsem poveljnikom posameznih organizacij razpis o navodilih, kako je vzgajati fašistično omladino za borbo. Med drugim daje moč tudi instrukcije, da je treba fašistično mladino pojasniti in vcepiti pričanje, kako nepravilno so mirovne pogodbe za Italijo.

Preiskava proti anarhistu Schirru

Rim, 11. februarja. V preiskavi zoper anarhista Schirruja so ugotovila oblastva, da se je mudil atentator pred svojim prihodom v Rim v Pisi, Firencah, Livornu in Genovi. Z vsa vna preiskujejo sedaj, s katerimi osebami je bil Schirru v zvezi.

Zvišanje železniških tarif v Franciji

Pariz, 10. febr. AA. Ker imajo francoske železnice velik deficit, ki je znašal preteklo leto 1.8 milijarde, bodo povišale železniške tarife za osebni promet za 25%, za tovarni promet pa za 10%.

Predor pod Themso

London, 11. februarja. AA. Angleški inženjerji in drugi strokovnjaki se resno bavijo z načrtom gradnje predora pod reko Themso, kar bi v veliki meri olajšalo londonski promet, ki postaja vse večji. Strokovnjaki so menja, da je podzemski predor Holland med Newyorkom in Newyesejem odpravil marsikatero prometne težkoče. Newyorški predor se vzdržuje z lastnimi dohodki, ki znašajo letno milijon funtov sterlingov. To v Londonu ne bo možno, ker tako visoke pristojbine niso v Angliji popularne. Zato bodo morali vzdrževati predor pod Themso najbrže iz javnih sredstev.

Finski zaliv zamrznil

Reval, 11. februarja. AA. Po poročilu iz Helsingsfors je finski zaliv popolnoma zamrznil. Pri otoku Haglandu je obitalo v ledu 25 parnikov raznih zastav. Po brez-zičnih vesteh iz teh parnikov, gredo njihove zaloge premoga in živil h kraju. Plovba s Helsingsforsom je prekinjena.

Nečloveška mati

Budimpešta, 11. febr. 6. V Zali v sodnem okraju Szaska je nagovorila neka Rabendorferjeva, mati petero dece, svojega ljubimca, Kolmara, naj umori njene- ga moža. Oblastva pa so za to pravčasno doznala ter postavila Rabendorferjevo pred sodišče. Obtoženka je bila sedaj obsojena na smrt na vešalih, njen ljubavnik Kolmar pa v dosmrtno ječo.

Mednarodni ping-pong turnir v Budimpešti

Budimpešta, 11. februarja. Danes se je pričel tukaj mednarodni ping-pong turnir. Udeležuje se ga 11 držav, med njimi tudi Jugoslavija, ki je poslala na turnir svoje najboljšje igralce, večinoma Zagrebčane. Dosedanji rezultati so naslednji: Avstrija: Rumunija 5:0, Švedska: Nemčija 3:2, Madžarska: Rumunija 5:0, Litva: Jugoslavija 5:0, Madžarska: Jugoslavija 5:0, Češkoslovaška: Litva 5:0. Tekme se nadaljujejo jutri.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.785, Berlin 13.4975, Bruselj 7.920, Budimpešta 9.9014, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 795.33—798.33 (796.83), London 275.47 do 246.27 (275.87), Newyork 56.545—56.745 (56.645), Pariz 222.58, Praga 167.47 do 168.27 (167.87), Trst 296.93 blago, 297.10 denar.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih. Beograd 9.1275, Pariz 20.30, London 25.17, Newyork 51.75, Bruselj 72.24, Milan 27.10, Madrid 52.—, Amsterdam 207.85, Berlin 128.12, Dunaj 72.71, Solija 3.75, Praga 15.3175, Varšava 58.—, Budimpešta 90.85, Atene 6.20, Bukarešta 3.08.

Novi zakon o socialnem zavarovanju

Glavne misli spomenice gospodarskih zbornic, izročene ministru za socialno politiko

2. 3. 4. in 5. t. m. so se stali v Beogradu na konferenci predstavniki vseh gospodarskih zbornic, da se posvetijo jejo o osnutku novega zakona o socialnem zavarovanju. Svoje stališče so obrazložili v obširni spomenici, ki jo je izročila posebna deputacija zbornic v ponedeljek ministru za socialno politiko. Iz spomenice, na katero je opozorila deputacija tudi ministrskega predsednika ter ministra trgovine in industrije, posnemamo glavne misli.

Osnovno načelo

Gospodarske zbornice naglašajo v prvi vrsti, da je zavzela vlada glede vprašanja socialnega zavarovanja v svojem programu osnovno načelo:

Ustanove, osnovane na podlagi zakona o zaščiti dela, se bodo poenostavile in upravni stroški znižali tako, da se bo moglo pristopiti k zavarovanju delavcev za primer onemoglosti in starosti, kakor tudi h gradbi manjših bolnic povsod tam, kjer so večja industrijska podjetja. V osnutku novega zakona pa teh principov in intencij ni videti. Gospodarskim zbornicam je šlo vedno zato, da se v prvi vrsti znižajo bremena zavarovanja z znižanjem prispevkov in eliminirajo birokratske formalnosti. Lani so predložile vladi svoje zahteve glede revizije zakona o socialnem zavarovanju. Predlagale so tudi, kako bi se naj znižali prispevki. Črtale bi se naj razne podpore, ki niso absolutno utemeljene. Pri proučevanju osnutka novega zakona se takoj vidi, da so bile upoštevane samo nekatere zahteve gospodarskih zbornic, nanašajoče se na znižanje gotovih vrst podpor in vezanje nekaterih podpor na karnečne roke. Nasprotno pa vidimo ogromno zvišanje prispevkov in bremen, ki niso kakor niso v skladu z znižanjem podpor. O poenostavljenju administracije ni niti govora. Zato ni čuda, da je osnutek gospodarske kroge iznenadil.

Najvažnejše vprašanje je

povišanje bremen

Prispevek za bolniško zavarovanje je znašal sedaj 6% zavarovalne mezde, izvzemši en urad, kjer je znašal 5%. Novi zakon predvideva prispevek od 7—7%. Na prvi pogled bi pomenilo to eventualno znižanje prispevkov, toda osnutek predvideva obvezno osnovevanje rezerv in zato je težko pričakovati, da bodo imeli uradi prihranke ali poviške. Osnutek razširja poleg tega naloge zavarovanja v veliki meri s tem, da uvaja kot novo naloge preventivne mere proti boleznim. Zato je jasno, da uradi nikoli ne bodo imeli suficita in da bo prispevek vedno 7%. Povečana je tudi baza, po kateri se računajo prispevki.

V osnutku so določeni

novi mezdni razredi

in sicer tako, da se najvišji mezdni razred določa z 80 Din, dočim je bila sedaj meja 48 Din. To pomeni zopet zvišanje prispevkov. Če računamo zvišanje prispevka od 6 na 7% in prištejemo še zvišanje meznih razredov, lahko cenimo zvišanje prispevkov pri bolniškem zavarovanju najmanj na 70 milijonov Din, odnosno po dosedanjem efektu od 300 na 370 milijonov Din letno. Če samo zavarovanje za primere bolezni bi torej prineslo zvišanje prispevkov za 70 milijonov Din letno. Osnutek pa predvideva tudi uveljavljenje zavarovanja za onemoglost, starost in smrt, kar bi znašalo letno okoli 185 milijonov Din. Celokupno zvišanje po novem zakonu bi znašalo torej okoli 250 milijonov Din, kar pomeni za naše narodno gospodarstvo v času najtežje krize neznosno breme.

Glede zahteve, da se oprosti administracija nepotrebnih formalnosti, prinaša osnutek samo eno olajšavo in sicer, da mora gospodar izvršiti prijavo s pismom ali dopisnico, vendar pa mora navesti vse podatke, ki so določeni v formulirju. Pa še ta olajšava nima nobene praktične vrednosti. Glede na

nezgodno zavarovanje

so gospodarske zbornice zahtevale, da se prouči vprašanje sistema in da se od sistema kapitalnega kritja preide na sistem porazdelitve, ki je cenejši. V tem pogledu ne prinaša načrt nič novega. Prav tako so zahtevale gospodarske zbornice, da se pri

minimalni renti

10% pridobitna nesposobnost nekoliko povisa, ker se ne more resno govoriti o 10% pridobitni nesposobnosti. Pa tudi ta predlog ni bil sprejet, čeprav bi ne bili ogroženi interesi delavstva. Pri osnovevanju ekspozitur predvideva osnutek, da prevzamejo delodajalci polovico upravnih stroškov, da dajo na razpolago prostore in osebe in da nastavijo zdravnik. Poleg tega pa mora seveda plačevati še redne prispevke. Med zahtevami gospodarskih zbornic je tudi vprašanje

podjetniških blagajn

toda tudi ta zahteva ni prodrla. Gospodarske zbornice zelo obžalujejo, da osnutku ni priloženo pojasnilo s potrebnimi statističnimi materialom. Za posebno potrebno smatrajo, da se sedanji Osrednji urad popolnoma reorganizira, ker je neokreten in drag. V bodoče naj bi zbiral v prvi vrsti statistični material, sodeloval pri zakonih delavskega zavarovanja, izdaljal razne normative navedbe in kontroliral razvojne organe. Delo uradov bi se moralo prilagoditi administrativni razdelitvi države.

Pri reorganizaciji gre predlog ljubljanske zbornice za tem, da postanejo

Okrožni uradi popolnoma avtonomni

in celo samostojni nosilci vseh vrst zavarovanja. Kakor prejšnji, ima tudi novi zakon tendenco čimbolj omejit delovanje privatnih društvenih blagajn. Gospodarske zbornice pa smatrajo, da so te blagajne zelo koristne ustanove in da bi se morala njih delavnost z vsemi sredstvi razširiti. Gospodarske zbornice v načelu priznavajo, da je zavarovanje za onemoglost, starost in smrt potrebno in koristno, smatrajo pa, da sedanji moment ni najugodnejši za uvedbo tega zavarovanja. Zato zahtevajo, da se to zavarovanje odloži, če bi pa njihova zahteva ne bi obveljala, predlagajo, naj

država aktivno sodeluje pri bremenih novega zavarovanja

Gospodarske zbornice stoji na načelnem stališču, da se mora krog zavarovanja čimbolj razširiti. Izjemno smatrajo, da je rudarske skladišnice izločiti iz splošnega socialnega zavarovanja in jim pustiti samostojnost. Načelno stališče gospodarskih zbornic je tudi, da so Okrožni in Osrednji uradi avtonomne ustanove, ki bi jih morali upravljati izključno le interese. Pri teh ustanovah bi se moralo torej brezposojno varovati

načelo paritete

Osnutek uvaja kot korektiv delegiranje tretjine članov po ministrstvu za socialno politiko. Gospodarske zbornice pa žele, da se delegiranje tudi te tretjine članov izvrši na predlog zainteresiranih zbornic, kar naj bi bilo jamstvo, da bodo pri teh samoupravah sodelovali izključno le interese. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so mnoga določila zakona izpremenila potom statuta in drugih normativnih predpisov, ki pa niso bili nikoli predloženi zbornicam v izjavo. To naj bi se v bodoče ne prakticiralo več. Radi zavarovanja sezonskih delavcev nastajajo anomalije. Gospodarske zbornice so predlagale, naj se ti delavci zavarujejo pod posebnimi pogoji v skladu z značajem njih zaposlitve. Osnutek pa tudi tega ni upošteval.

Osnutek navaja med nalogami zavarovanja tudi obširne

preventivne mere

za bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje. Pri preventivnih merah proti onemoglosti so stroški maksimirani s 6% brutto prispevka, pri boleznih in nesreči pa te maksimalne meje ni. Gospodarske zbornice zahtevajo, da se preventivne mere popolnoma izločijo in da te naloge ne pridejo v delokrog socialnega zavarovanja, ker spadajo med naloge države. Osnutek predvideva glede plačevanja prispevkov jamstvo zakonskega druga. OUZD more zakonskega druga jamstva tudi osvoboditi. Nikjer pa ni rečeno, v katerih primerih sme to storiti, in zato je dana možnost šikaniranja. Gospodarske zbornice ponovno izjavljajo, da ne morejo pristati na določbo, da se morajo Osrednjemu uradu poveriti tudi naloge, ki niso v zvezi s socialnim zavarovanjem. Gre za zbiranje prispevkov za Delavske zbornice in Borze dela.

Osnutek predvideva

zamudne obresti

za neplačane prispevke, ki so za 3 odst. večje od obrestne mere Narodne banke. Poleg tega se obresti računajo za vsak začetni mesec kot ves mesec. Gospodarske zbornice smatrajo, da bi obrestna mera ne smela biti večja od one Narodne banke in da bi se morale zamudne obresti računati točno za pretečeni čas. Glede kazenskih določil se opazja tudi v novem zakonu nekakšen dualizem. Druge kazni so določene za nameščence, druge za gospodarje. Dualizem se kaže tudi pri določitvi delokroga sodišč delavskega zavarovanja.

Enoletne cvetlice

Tudi to predavanje podružnice Sadržskega in vrtnarskega društva je smotno napolnilo predavalnico mineraloškega instituta na univerzi, vendar pa ni bila tako natlačena kakor prejšnji večer, ker so se ljubitelji menda ustrašili gneče. Te naj se vendar ne plaše, se že najde prostor za vsakega, ki pride dosti zgodaj.

Najprej je nadzornik g. Strekelj pokazal krasno kolekcijo najnovejših vrtnic v barvnih slikah, za njim je pa nadzornik g. Bukovec govoril o enoletnih, t. j. o takih cvetlicah, ki trajajo le eno leto. Poučarjal je, da jih moda po krivici odriva z vrhov v korist trajnic, vendar pa ljubitelji zaradi njih lepote, začetnik pa tudi zaradi njih lahke in nad vse zanimive vzgoje ne more biti brez njih. Pri nas se enoletnic ogibamo, ker poznamo le preprosto staro šaro in nimamo pojma o krasoti barv in oblik, zlasti pa o velikosti modernih vrtnic, ki so najprejstnejši okras vrto in najdekorativnejši material za vezanje šopkov.

Izkušeni ljubitelj g. Bukovec je obširno opisal, kako je treba izbrati najboljša semena, ki jih moramo imeti spravljena na suhem in hladnem prostoru, ter kako se seje in pikira, potem je pa govoril o nekaterih najlepših vrstah in njih vzgoji, ki jih objavljamo, da se bodo naši čitatelji lahko ravnali po njegovih nasvetih in naročili res le najlepše cvetlice.

Pri astrah je g. Bukovec priporočil t. zv. zboljšane (!) orjaške kometovke,

perfekcijske, rekord, unicum in kitajske vrste. Levkoeje t. j. šebolji, fajgeljki ali vijole, so najlepše stare angleške vrste, vendar le za okras vrta, za šopke pa na učinkovitejša dražanske remontantke in med poznimi zimskimi zlasti »lepa iz Nizze«. Največje in najdekorativnejše mačehe so vrste: lisaste Odier, Cassier, »pasom ob robu, Bijot brez pasu, Germania krasnih pastelnih barv, a najboljše so ogromne Trimardot. Prekrasni zajčki so visoki za šopke, srednji pa za gradice neprecenljiv material. Mnogo premalo sejemo tudi enoletnih plemenic — Phlox Drummondii, ki je zaradi svoje pestrosti posebno priročno tudi za okna in balkone. Med vrbenami so najhvaležnejše mamutke, cinije z ogromnimi cvetovi najmodernejših barv so pa najefektniji material za v vedno harmoničnih barvah zareče šopke prav tako kakor za bujne, bogato cvetoče skupine. Po krivici se ogibamo malo neprijetno dišečega tagetasa, vendar so pa vrste »patula nana« in »Lilipute« zelo porabni za robove poti. Tudi starih kapucinkov, ki ena vrsta pleza, druga pa raste v grmčjih, je polno lepih novih vrst zarečih barv, kakor jih označujejo že plameteča imena Cardinal, Lucifer, Aurora, Cameleon itd. Petunije, ki jih pri nas imenujejo tudi »Slovenke«, so najboljše cvetlice za balkone, zlasti pa slavna »rotovška iz Karlsruhe«. Radi imamo tudi še resedo zaradi vonja, ageratum je neobhodno potreben za robove in nizke skupine, portulak je pa najljubšeja rožica za peščen svet na se tako pripekajočem soncu. Ostrožnika imamo tudi mnogo novih, lepih vrst, a noben slovenski vrtnar ne sme biti brez nageljkov, ki so med enoletnimi po apartnih barvah in plemenitih oblikah neprekosljivi Chabaud.

Po zasluženem aplavzu se je g. nadsvetnik zahvalil predsednik g. prof. Lovše in opozoril na prihodnja zanimiva predavanja, ki so ta teden še drevi, jutri in v petek.

Resnica

o baronu Bornu

Glede na članek v št. 28. »Slov. Naroda« o baronu Frideriku Bornu smo prejeli sledeče popravilo:

1. Sem od leta 1879 ogrski državljani in nisem nikdar prošil za izstop iz ogrskega državljanstva. Zadevna vest v ogrskem časopisu »Heti Ujsag« ni bila točna in jo je uredništvo tega lista že davno preklinalo.

2. V Haagu sem pač vložil tožbo glede povračila povzročenih občutnih škod na moji lastnini med sekvestrom v letih 1919 do 1926 in zahteval odškodnino; toda ta tožba se do sedaj sploh še ni obravnavala. Znano je, da je prišlo začetkom leta 1930 med Ogrsko in nasledstvenimi državami v Parizu do sporazuma, ki pa radi neprestanih menjav ministrov v Parizu še ni bil ratificiran, kakor je to obrazložil šele pred 8 dnevi ministrski predsednik grof Bethlen v ogrskem parlamentu. Dokler se ta ratifikacija ne izvrši, so vsa obravnavanja v Haagu sistirana. Tožena je od moje strani plač jugoslovenska država, ki pa ne bode plačala ničesar, v slučaju, da tožbo dobim, temveč se bo odškodnina poravnala iz fonda A in B, katerega je dala antanta ogrski vladi na razpolago.

3. Moral sem poravnati do sedaj vso nastalo škodo pri Sv. Ani, povzročeno med sekvestrom iz lastnega žepa.

4. Sem od leta 1897 oziroma od 1902 lastnik graščinskega posestva pri Sv. Ani. Z delj časa bivam tukaj skoraj stalno iz zdravstvenih razlogov, na nasvet zdravnikov.

5. Ostale tikajoče se točke se nanašajo na proces med menoj in podružnico Slov. planinskega društva v Trzinu, ki pa še ni končan v Ljubljani, in ne smatram za fair razpravljati o tem, dokler pravda še teče.

Baron Friderik Born.

Prvi večer

Tegernseerjev

»Sedmi fantiček«

Prijubljani bavorski znanec ljubljanskega gledališkega (in negledališkega) občinstva so prišli ob pravem času: v zadnjih desetih dneh predpusta, ko naši meščani že po stari, nezapisani pravici pozabljajo vse krize in grize ter se hočejo zabavati in zopet zabavati... »Tegernseerje«, ki so prvotno za drugi dan napovedali resnobno dramo, so ob pravem času času izpremenili program in tudi za drugi dan objubil burko. Humor, ki so ga prinesli s kmečko burko »Sedmi fantiček«, je neprimerno bolj grob nego n. pr. v naši »Vdovi Rošlinke«, ki si zaradi njega ni pridobila milosti literarnih krogov. Burka M. Neala in M. Fernerja je po snovi dokaj povprečno delo; zapletljaj so vsakdanji in banalni, osebe niso karakterizirane nič ostreje nego v navadnih burkah, kakor jih igrajo na stotine po vsem svetu. Vzlic temu si je »Sedmi fantiček« v dobri režiji ravnatelj Lindnerja in v nič manj dobri igri sodelujočih igralcev, na mah osvojil naše občinstvo in je vzbujal toliko smeha, da takih-le ekspozicij kirohota že dolgo ni bilo v našem gledališču, pod streho opere pa še celo ne.

Vse dejanje se vrti okoli sedmega novorojenčka kmeta Kornreutherja, ki hoče zopet imeti fantička, a dobi dekletce. Strahopetna babica Barbara se v strahu pred njegovo naglo jezo izvije s lažjo, da se je zopet rodil fantiček. Kajzar Brucklehner natvizi Kornreutherju, da bo sedem letni fantiček botroval sam bavorski kralj, in pismo, ki ga oba moza pišeta kralju, drži dobre četrt ure občinstvo v neprestanem smehu. Nu, ko des osem dni vira porodnica vstane in odide v mesto, prepustivši otroka nečeti skrbli srednjega očeta, zašene mali neboljenček takšen krik in vik, da se Kornreuther in njegov modri svetovalec Brucklehner ne spomnita boljše sredstva za pomirjenje drob-

nega zemljana, kakor da ga skopljeta. Tu pa je kajpak višek vsega burkasteja humorja, zlasti za žensko občinstvo. Pri tem moža spoznata, da domnevamemu fantičku nedostaja tega, kar je pri moškem spolu »die Hauptsache«. Seveda pridejo še novi zapletitvi s dvorom; škandal, da fantiček ni fantiček, se brž izve in na Kornreutherja, ki je med tem postal župan, pade huda sramota. Mora se izmotati z lažmi, dokler njegova brhka Genovefa po svoji ženski pameti ter po resnici in pravici srečno ne najde poti iz nastale zagate in konec je kajpak: bavorska muzika in pes.

Tegernseerji so svoje vloge odigrali zelo naravno in neprisljčno; posebno so se odlikovali O. Lindner (Kornreuther), E. Heyden (Brucklehner) ter vse tri ženske: Ertlova, Höserjeva in Mayerjeva. Igrali so v provincialno koloriranem jeziku, ne v čistem bavarskem narečju, ki bi pri nas bilo najbrž nezaumljivo. Med pavzami je prido koncertiral tegernseerski tercet.

Gledališče je bilo razprdan. V dobrni meri so ga napolnili gostje, ki jih vidimo v gledališču le prav redko. Samo ob sebi se ume, da je bilo občinstvo od sile navdušeno, zadovoljno, tako rekoč v svojem predpustnem elementu in da so bavorski gostje ubirali viharne aplavze.

Sokolsko društvo v Laškem

Mesto Laško se ne odlikuje samo po svoji čarobni legi, po zdravilnih radijskih aktivnih vrelcih, ljubezljivih meščanih in narodnih delavcih, ampak žal tudi po nadvse nesrečnem časopisnem poročevalcu. Kjerkoli se z vno delo dela za stvar in se jo hoče na najboljši, najprevidnejši in za splošno najkoristnejši način rešiti, se oglasi poročevalce iz Laškega in s svojim nesrečnim peresom hoti ali nehoti povzročiti veliko škodo.

V dopisu od 17. jan. t. l. v »Slov. Narodu« je poročevalce opisal stremenje sedanje sokolske društvene uprave v Laškem glede postavitve lastnega Sokolskega doma na tako neroden način, da je pri tem žalil vse člane društvene uprave, ki so iz tega razloga odločili odobornika mesta. Dopisnik pravi, da so nekateri odoborniki veliki pesimisti, drugi so zopet preveč komadni in zopet drugi si mislijo, saj nimam od tega nikakega dobička. Čast privoščijo le br. dr. Rošu in nekoliko še tudi vzornemu blaginiku br. Furlanu, vse druge odobornike pa tangirajo zgornje trditve dopisnika.

Podpisana sokolska župa Celje dobro pozna delovanje sedanje društvene uprave v Laškem ter konstatira, da ji je storil dopisnik veliko krivico. Župna uprava ima v sedanjo društveno upravo v Laškem popolno zaupanje in je imenovala to društveno upravo radi sklepa občnega zbora, na katerem je bila društvena uprava izvoljena soglasno na predlog župana, brata dr. Frana Roša in smatra za svojo dolžnost to javno povdariti, kakor se je tudi žalitelj izvršila javno. Iz tega razloga tudi župna uprava ni sprejela na znanje demisijske članov društvene uprave.

Prepričani smo, da je društvena uprava Sokola v Laškem v najboljših rokah in da bo v obstoječih razmerah storila vse, kar je sploh mogoče, da se v Laškem čimprej zgradi dom, v katerem bo sokolsko društvo lahko krepko razvijalo svoje delovanje.

Anonimnega dopisnika pa vljudno prosimo, naj s svojim poročevalskim talentom ne dela krivice, ne seje razdorov in naj raje uporabi svoje talente v svoji obrti, kjer ima dovolj prilike za razlaganje lokalnih in svetovnih problemov.

Celje, dne 10. februarja 1931.

Sokolska župa Celje.

Jože Smertnik, starosta. Fr. Čepin, tajnik.

Novice iz Trebnjega

Že dolgo se nismo oglašili, da pa ne boste mislili, da smo zaspali, evo nekaj novic iz tega kota Dolenjske.

Predpust smo porabili za razne občne zbornice, proti koncu pa hite srečni pari v zakonski jarem. Toda nekdanje bučne svatbe so danes zelo redke, če jih je sploh še kaj. — Znak splošne denarne krize, ki je posebno trdo prišla tudi našega Dolenjskega. Opaziti pa je, da se je naš kmet začel zanimati za zboljšanje kmečkega gospodarstva in da prav pridno sodeluje v kmet. ustanovah, kar je edina njegova rešitev. V začetku januarja se je ustanovila na tuk. osn. šoli pod piščevim vodstvom Kmet. nadalj. šola, ki je prav dobro obiskana. Pouk se vrši dvakrat tedensko po 3 ure in bo trajal do 18. marca, jeseni pa se nadaljuje. Imeli smo celo poset g. ban. kmet. ref. Krošlja, ki je v lepih besedah navdušil številne fante za to šolo. Nedavno je bil obč. zbor tukajšnje agline podružnice Kmetijske družbe, ki se prav lepo razvija pod vodstvom g. Josipa Pavlina. Tudi njen odsek Stroj. zadruga kaže prav zadovoljive uspehe. V načrtu je tudi ustanovitev živalske samopomoči, ki se bo gotovo razvila tudi pri nas.

Pa tudi sicer je društveno in kulturno življenje prav živahno. V januarju je zaključilo svoje plodono delo tukajšnje Bralno društvo, ki je likvidiralo in izročilo vso imovino Sokolu, kar je vse članstvo vzelo z veseljem na znanje, saj ve, da bo Sokol uspešno nadaljeval naloge prvega naroda. Zarišča v Trebnjem.

V četrtek 5. t. m. je imelo svoj redni občni zbor v sodniški dvorani Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb za trebnjski sodni okraj pod predsedstvom g. sod. svet. dr. Fr. Cvetka, ki je podal lep in razveseljujoč načrt za bodoče leto. Želimo društvu čim več podpornikov.

Naš Sokol je na svojem zboru zaključil prav dostojno prvo leto v SKJ in podal še razveseljujoč program za novo leto. Društvena uprava pod starostjo gosp. Jankom Novakom pa nam nudi dovolj jamstva, da lahko pričakujemo zmagovitega

razmaha. 1. februarja je priredilo društvo svojo vsakoletno maskerado, ki je uspela v splošno zadovoljstvo vseh prav dobro. Za konec februarja pripravljamo dram. odsek Meškovo »Maters«, s katero začne novo umetniško pot. Ime g. D. Pavlina kot režiserja nam jamči za uspeh igre. V nedeljo 15. t. m. priredi pod. društvo P. O. za sok. dečo prvi zab. mlad. popoldan, 19. t. m. pa bo na II. prosv. večeru ob 20. predaval znani sok. predavatelj g. Vek. Bučar o sokolstvu. Društvo je prejelo od likv. Br. društva knjižnico, katero urejuje g. Ambrožič prav vestno tako, da odvoli v marcu javno sokol. knjižnico v Trebnjem, ki bo prva v tem kraju. Poleg prosv. dela pa se razvija zadovoljivo tudi telovadnica, ki se polni v vseh oddelkih. V programu ima prireditelj društ. pred. tečaja, ki bo dobrodošlo domačemu in okoliskim br. društvom ter šolam. Zanimiv je tudi porast sokolskega časopisja vseh kategorij, kar je znak, da se je začelo sokolsko ime pravilno pojmovati.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 1. februarja 1931, katoličani: Adolf, pravoslavni: 29. januarja Dobrana.

DANASNJE PRIREDITVE

Opera: Zakonska stavka. Gostovanje Tegernseerjev.

Kino Matica: Zadnja četa

Kino Ideal: Podzemski svet.

Kino Ljubljanski dvor: Byrdova ekspedicija na južni tečaj.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bahovec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Spodnja šiška.

— Iz LNP. Seja upravnega odbora se vrši danes v sredo 11. t. m. ob 20. v Delavski zbornici, Miklošičeva cesta. Tajnik I.

„Veseli Kamničan“

S tem imenom je v Kamniku izšel prav predpustno pisano oblečen in, kakor sam odprtokratno pravi, od insarov odvisen list, ki izide vsako leto enkrat ob priliki svečanega sprejema princa Karnevala v Nar. čitalnici. Strani veselega lista se prelivajo v vseh barvah kakor mavrica, da je list prava tipografska kuriozizeta, ki se bodo zanj pulli bibliofili še dolgo let kot za največje rariteto. Tudi vsebina je prav po kamniško šegava, posebno pa 10 zapovedi za udeležence maskerade, ki so aktualne sploh za vse maskerade in jih zato tudi objavljamo:

1. Bodi užaljen in zahtevaj posebno vabilo.
2. Obleči se v maskero — to ti pristojta.
3. Če koga spoznaš, glasno zakliči njegovo ime, ker s tem obrneš vso pozornost nase.
4. Kolikor moreš stopaj plesalkam na noge.
5. Vsaki priznaj, kdo si.
6. Zavedaj se, da si sam prav toliko smešen, kakor oni, ki se jim smeješ.
7. Če ne plešeš, se postavi tako, da se bo vsak plesalec zaletel ob te.
8. Med odmorom pojej klobaso, ki si jo v papirju zavito prinesel seboj.
9. Svoji plesalki pripoveduj o davku na samce, o kosteh jamskih medvedov iz Potočke Ziljke in o silni draginji nageljčkov.
10. Po maskeradi kritiziraj na vso moč in paven vsakomur, kako bi ti napravil. Razen drugih veselih prispevkov je posebno dober govor referenta za javna dela v senatu kamniške republike, ki se pa nadaljuje šele v prihodnji številki — ob letu.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pretresljiva rodbinska tragedija

V vasi Giedsdorf blizu Strausberga v Nemčiji je ustrelil v ponedeljek ponoči 32-letni čestar Ernest Fallner svojo ženo, obstrlel srceva otroka v starosti 1 in 3 let, ustrelil svojo mater in svojo svakinjo, težko rani svojega svaka in si končno poglaval kroglo v glavo. Fallner je stanoval s svojimi rodbino v dvodružinski hišici skupaj s tatiščo Jankovo in njenima dvema otrokoma. Velja je za mirnega in marljivega delavca. Toda v rodbini so bili prepripi na dnevnem redu, ker je zahteval Fallner od tatišče denar. Neposredni vzrok strahovite rodbinske tragedije pa še ni znan.

Fallnerjev svak Robert Brand se je vrnil domov in našel svojo sestro v samici sajci na ulici. Kravala je iz ran in umrla mu je v naročju. Očividno se je hotela zateči k sosedom. Ko se je približal Brand vratom, je planil proti njemu Fallner s revolverjem v roki in začel streljati po njem. Brand je bil zadet, toda posrečilo se mu je skriti se pri sosedih, ki so obvestili policijo. Ko so redarji obkolili hišo, je počil še en strel in kmalu se je izkazalo, da je izvršil Fallner samomor. Ranjeno ženo in otročička so prepeljali v bolnico, kjer so pa vsi trije v terek jutraj umrli.

Dnevne vesti

— Poslovni odbor podružnice državne Obrtne banke v Ljubljani. Kakor smo že poročali, so se sestali večer popoldne v Ljubljani delničarji državne Obrtne banke, da izvolijo poslovni odbor. Zborovanje je otvoril in vodil član centralne uprave Obrtne banke g. Engelbert Franchetti. V podružnični poslovni odbor so bili izvoljeni: sedlar v Zagorju ob Savi Ivan Bajcar, mehanik Ludvik Baraga, brivski mojster Engelbert Franchetti, kleparski in instalaterski mojster Lovro Pičman, tesarski mojster Fran Ravnihar, ključavničarski mojster Josip Rebek, tovarnar Miroslav Urbas in pekovski mojster Karl Vidmar, vsi v Ljubljani.

— Razpisane službe. Pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni se odda mesto pisarniškega uradnika. Prošnje je treba vložiti do 30. marca pri predsedništvu okrajnega sodišča v Mariboru. V območju središnega cestnega odbora v Radovljici se odda mesto banovinskega cestarja in sicer za cestni prog od odcepa ceste Rečica — Milna do mostu čez Savo pri erarični žagi v Soteski in Boh. Bela-kolodvor. Prošnje je treba vložiti do 15. marca. Potiska vodna zadruga v Velikem Bečkerekcu potrebuje sekcijnega inženjerja. Prošnje je treba vložiti do 28. t. m. Zadruga za regulacijo reke Vuke v Osijku potrebuje sekcijnega inženjerja. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m.

— Poročil se je v ponedeljek 9. t. m. v viški cerkvi brivski mojster g. Viktor Pavlič s trgovko Angelo Kušarjevo. Bilo srečno!

— Nazadovanje potniškega prometa na železnicih. Iz statistike za leto 1929 je razvidno, da potniški promet na naših železnicih občutno nazaduje. Nazadovanje gre na račun hude konkurence avtobusnega prometa, posebno na lokalnih železnicah. Na progi Nova Kapela — Velika je nazadoval potniški promet za 50%. V območju ljubljanske železniške direkcije je nazadoval potniški promet v primeri z letom 1928 približno za 300.000. Tudi dohodki državnih železnic od potniškega prometa so precej nazadovali, kar gre na račun voznih olajšav, ki jih imajo razna društva. Napredek se opaža samo v prometu z brzovlaki.

— Brezplačna in znižana vožnja orožniških organov. Generalna direkcija državnih železnic je odredila nove izpizembe k pravilniku o brezplačni in znižani vožnji po državnih železnicah in parkirnih za orožniške oficije, kadar kontrolirajo orožnike, ki stražijo železniške proge in objekte in pa za orožnike, kadar spremljajo zločince, vojaške begunce itd., kadar zasledujejo zločince, stražijo železniške proge in objekte itd. Pravilnik se nanaša tudi na vožnjo policijskih organov.

— Poziv češkoslovaškim državljanom. Konzulat CSR v Ljubljani poziva tem potom vse čsl. državljanje roj. letnikov 1909, 1910 in 1911 in živeče v območju dravske banovine, da se, v kolikor tega še niso storili, pri njem pisмено ali ustmeno zglasijo v svrhu vpisa v naborno evidenco. Ob enem s prijavo naj vsak nabornik predloži svoj potni list ali kak dokument, ki dokazuje njegovo češkoslovaško državljanstvo. O točnem datumu naborov bodo naborniki pravčasno obveščeni potom posebnih pozivnic in tiska. Naborniki roj. letnika 1911, ki so rojeni izven ozemlja češkoslovaške republike, naj si preskrbe overovljene prepise rojstnih listov in jih pošljejo obenem s prijavo čsl. konzulatu.

— Prodaja vina. Ormoška mestna občina bo v nedeljo dne 22. februarja 1931 ob 2. popoldne v občinski pisarni na prostovoljni javni dražbi prodala 60 hl prvovrstnega sortiranega vina, lastni pridelek z Vinskega vrha, letnik 1930. Pogoj licitacije se poizvede v občinski pisarni.

— Higijenska razstava v Ptuj. Zdravstveni dom v Mariboru priredi s sodelovanjem Zveze kulturnih društev v Ptuj cnotedensko higijensko razstavo. Otvoritev razstave bo dne 15. t. m. ob pol 11. dopoldne v razstavnem prostoru v meščanski soli. Pri tej priliki bo predaval g. dr. Vrtovec Josip o vprašanju kako obvarovati otroke infekcijskih bolezni. Dne 16. t. m. bo predaval g. dr. Vrečko od 16. do 17. ure v gledališki dvorani o temi: Kako ostanem zdrav, šolski mladini in v razstavnih dvorani od 20. do 21. za odrasle o isti temi. Dne 17. t. m. g. dr. Stuhar od 16. do 17. ure v gledališki dvorani od 15. do 16. ure v gledališki dvorani in od 20. do 21. ure v razstavnih dvorani za odrasle. Dne 18. t. m. g. primarij dr. Benčan od 20. do 21. ure v razstavnih dvorani o ženskih boleznih, samo za žene in odrasla dekleta. Dne 19. t. m. g. dr. Mrgole od 17. do 18. ure v razstavnih dvorani o spolnih boleznih samo za odrasle moške. Dne 20. t. m. se bo vršilo predavanje o pravilni negi dojenčkov od 20. do 21. ure v razstavnih dvorani. Dne 21. t. m. g. dr. Vrečko od 15. uri o zdravem in nezdravem domu, in od 16. do 17. ure g. Orožen o domačih želiščih za zdravstvo. Dne 22. t. m. bo predaval g. Puhar ob pol 11. uri dopoldne o alkoholizmu v gledališki dvorani, od pol 12. do 12. pa g. Orožen o domačih želiščih za zdravstvo. Večino predavaj bodo pojasnjevali filmi oziroma skioptične slike. Razstava bo odprta dnevno od 8. do 12. in od 2. do 6. Za obisk razstave in predavanj se ne bo pobirala nikak vstopnina. Vabimo meščane in okoličane, da v čim večjem številu obiščejo razstavo in predavanja.

— Koledar Jugoslovanske Maticе. Osrednji odbor Jugoslovanske Maticе je ponudil ministrstvu v odkup svoj almanah pod imenom »Jugoslovanski koledar 1931 godine«. Knjiga je zelo lepo urejena, ima izbrano tvarino in je v prav ličnem ovitku. Cena ji je 60 Din. Ker gre čisti dobiček v plemenite namene Jugoslov. Maticе, priporoča prometno ministrstvo gornjo knjigo vsem oblastvom in ustanovam, kakor tudi posameznikom.

— Izplačevanje kupona štev. 7 obveznic loterijske 2 1/2 % državne rente za vojno škodo. Po odloku poštne hranilnice v Beogradu so prišle pošte ta mesec izplačevati kupon štev. 7 obveznic loterijske 2 1/2 % državne rente za vojno škodo. — Z brzojavko hranilnice v Beogradu je dodatno še odredeno, da se ne smejo izplačevati kuponi štev. 7 obveznic vojne škode serij 62, 138, 159, 214, 408, 555, 1240, 1538, 2075, 2567, 2579, 2661, 2696, 2775, 3045, 3315, 3642, 3653 in 4066, ker so obveznice teh serij kot amortizirane zastarele.

— Cerkljanska šola proslavi svoj 140-letni razvoj z zgodovinsko razstavo vseh literarnih in kulturnih del svojih bivših gojencev, učiteljev in slavnih rojakov, med katere štejemo zlasti Davorina Jenka, Matjeja Ravniharja, Antona Kodra, Jakoba Bedenka, Andreja Vavka, Ignaca Borštnika, Franca Barleta, dr. Kropivnika, ministra Hribarja, dr. Hacinca, prof. Mežana in Frankeja. Vse bivše učence in učitelje prosimo, da pošljejo šolskemu upravitelstvu v Cerkljah pri Kranju svoje slike, življenjepis, spomine na šolska leta in po možnosti literarna dela navedenih slavnih rojakov, zlasti pa svoja.

PRIDE SLADKA OPERETA

Logarjeva Krista

— Zakon o ljudskem štetju. »Službene Novine« št. 29 z dne 9. t. m. objavljajo zakon o ljudskem štetju, ki bo 31. marca.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, v splošnem pa še lepo vreme. Večerja je bilo lepo samo v Beogradu in Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 13,5, v Skoplju 5, v Mariboru 3,1, v Zagrebu in Sarajevu 3, v Beogradu 2, v Ljubljani —0,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,7 mm, temperatura je znašala —10,4.

— Radovljica. Na pustno soboto dne 14. t. m. se vrši v Sokolskem domu občinska predpustna plesna prireditev, ki nosi letos naslov »V rožah pod lunco«. Temu naslovu primerno bo dekorirana dvorana. Sodeluje jazz »Sloga« iz Ljubljane. Vstopnina Din 10.— za osebo, začetek ob 20. Dostojne maske dobrodošle! Na pustni torek zvečer pa je v Sokolskem domu, kakor vsako leto, vesel zaključek predpusta. Na obe prireditvi opozarjamo prijatelje Sokola in jih vabimo v veseli krog. 30/n

— Nesreče in neizgode. Ivan Sirčelj, 16-letni sin posestnice iz Ceteza pri Sv. Juriju pod Kumom je včeraj našel doma staro lovsko puško, ki jo je nabasal in streljal z njo v tarčo. Pri streljanju je puški razneslo cev, Sirčelj so pa drobci odrgali tri prste leve roke. — Na Bledu je včeraj povozil neznan voznik 5 letnega Vladimirja Kušarja, sina poslovodje. Oba ponesrečenca so prepeljali v bolnico.

— Otroci zgoreli v stanovanju. V torek popoldne se je na pristavi Bukovec pri Somboru pripetila težka nesreča. Posestnik Anton Klenovski in njegova žena sta na podstrešju hiše ličkala koruzo, njuni trije otroci so pa ostali brez nadzorstva v kuhinji. Ko je mati pozneje stopila v kuhinjo, je prestrašena opazila, da je vsa kuhinja v dimu in plamenu. Brž je poklicala moža, ki je skočil s podstrešja, padel je pa tako nesrečno, da je nezavestno obležal. Žena je planila v kuhinjo, kjer je našla 2letno hčerko Anko nezavestno. Dekletce je bilo vse opečeno. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je pa poškodbam podlegla. Oblasti so uvedle preiskavo in ugotovile, da sta se druga dva otroka v kuhinji igrala z žvrgalicami in zanetila požar. Ko je začelo v kuhinji goreti, sta prestrašena zbežala in pustila sestrice samo.

— Tragična smrt železničarja. Na progi Sarajevo — Bosanski Brod se je pripetila te dni težka nesreča. Železniški premikar Kosta Tadić je hotel skočiti na vlak, pa je spodrsnil in padel pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. Tadić je v bolnici podlegel težkim poškodbam.

Iz Ljubljane

— Iz Sodne stanovanjske opovedi. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo do 8. februarja letos podanih 164 sodnih stanovanjskih opovedi, ki se večinoma nanašajo na mala stanovanja, v katerih stanujejo rodbine nižjih uradnikov in delavcev. Mnogi hišni gospodarji so s 1. februarjem povišali najemnino za 10 do 25%.

— Iz naših cest in ulic. Igriška ulica veže Erjavčovo cesto z Rimsko cesto. Ulica je zelo prometna a ozka ter ima samo na eni strani hodnik. Ob deževnem vremenu je bila zelo blatna, zato so vozovi, posebno pa motorna vozila, brizgala blato na hiše in mimoidoče. Zadnje dni so cestističe te ulice posuli z gramozom ter je s tem vsaj za nekaj časa ljudem močno ustreženo.

— Iz Gospa Pavla Lovsetova, naš srebroglasni slavček, ki se pa v Ljubljani na žalost le tako silno redko oglasi, je izjema med umetniki, še večja pa med umetnicami. Neverjetno za umetnico, ali vendar je resnica, da je skromna in prav nič slavo-hlepna. S tem pa nikakor ne mislim reči, da ne bi bila ambiciozna. Že večkrat so namreč časopisi pisali in tudi zadnjič v poročilih o zabavnem večeru »Soče« smo čitali da so poslušalci občudovali njen nebeški glas iz gramofona. Zato pa našo ljubljansko gospo Lovsetovo srce boli, češ, da se ne bi mogla nikdar lastiti tui čaše. Za tiste plošče namreč, ki sta na njih napisani imeni Lausche in Udovich iz Clevelanda, ni pela ona, temveč gospodična Lovše in Udovich, dve navdušeni ameriški Slovenki in pevki. Tudi nas boli ser ampak ne zaradi nezastužene slave, temveč zato, ker poslušalci ne ločijo tako silno različ-

nih glasov in zato delajo ljubljanski gospe Lovsetovi prav za prav krivico. Ali se še niso nikdar naslajali na njenem petju? Nekoliko je naša najboljša pevka seveda tudi sama kriva, ker tako redko nastopa, sploh pa ne moremo razumeti, da smo bili tako dolgo brez primadone, če imamo tako odlično pevko. Če bi gospa Lovsetova ne bila tukaj, prav gotovo bi jo bili že davno preprosil, da bi se vrnila na našo opero.

— Iz Tečaj za izobrazbo delovodij železobetonске stroke. Zadruga stavbnih mojstrov v dravski banovini v Ljubljani odprva tečaj za izobrazbo gradbenih delovodij železobetonске stroke. Ta tečaj bo vodil in v istem predaval g. univerzitetni profesor dr. ing. Kasal. Tečaj bo brezplačen in se bo do predavanja ki bodo trajala dva meseca, vršila v večernih urah, tako da je vsakemu delovodij omogočeno ta tečaj obiskovati. — Vpiše se lahko vsak delovodij, ki doprinese od svojega dosedanjega ali prejšnjega delodajalca potrdilo, da je kot delovodij bil zaposlen. Priglasje sprejema načelstvo zadruge stavbnih mojstrov (Rimska cesta 13) do 20. februarja 1931. Začetek tečaja kakor tudi program predavanja in ure bo objavljeno v časopisih.

— Iz Predavanje v kemičnem seminarju. Dne 13. t. m. bo predaval g. ing. Matija Žumer »O novem valjavnem postopku (Wälzverfahren) za predelavo rud in fužinarskih izdelkov«. Predavanje se bo vršilo v kemični predavalnici realke, Vegova ulica 4. Začetek ob 17. uri. Dostopno je vsakomur.

— Iz O trajnicah, t. j. o cvetlicah, ki trajajo več let in jih večina tudi prezimi pod milim nebom, bo drevi predaval upravitelj mestnih vrtov g. Lap v predavalnici mineraloškega inštituta v okvirju klukusa o vrtnarstvu, ki ga prireja podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva. Predavatelj bo opisal in pokazal najlepše trajnice, ki cveto v prvi polovici leta, jutri zvečer bo pa g. nadsvetnik Bukovec nadaljeval s perenami druge polovice leta. Oba predavanja bosta seveda opisala tudi natančno vzgojo teh sedaj najmodernejših rastlin. Pričetek je točno ob 19, vstop pa za člane in nečlane brezplačen. Ker je sedaj že skrajni čas za naročanje teh in večine nam popolnoma neznanih krasot, bo gotovo tudi drevi dvorana polna.

— Iz Premijera ljubke veseloirge »Extemporale« na šentjakobskem odru. V soboto, 14. in v nedeljo, 15. februarja se bo vršila na šentjakobskem odru premijera velezbavne ljubke veseloirge v treh dejanjih »Extemporale«. Dejaeje opisuje težave osmošolca Hoffmanna vsled neznanja latinščine. — Vtopnice se dobe v trgovini gospoda Miloša Karničnika na Starem trgu od četrta dalje.

— Iz Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani javlja vsem članicam in članom, da se vrše v februarju sledeči pevski tečaj: 14. febr. od 20 do 22 ure, 15. febr. od 9 do 12 ure in od 14 do 17 ure ter 21. febr. od 20 do 22 ure, 22. febr. od 9 do 12 ure in od 14 do 17 ure. Vaje so obakrat za mesečni zbor. Udeležba za vse strogo obvezna. — Odbor.

— Iz Kako naj se maskiram? To vprašanje dela v takih časih, kot so sedaj, velike preglatve ljudem, ki jim je na tem, da na maskeradi pokažejo dober okus. Vendar pa stvar ni tako težka, kajti nekatera gesla za maskerade že sama povedo, katera maska pride v poštev. Tako si je n. pr. Sokol I na Taboru izbral za letošnje prireditve geslo: »Vse okroglo« in je s tem dana tako velika izbira, da je težko pogrešiti. Seveda so pri tem dame mnogo na boljšem, ker jih njihovi telesni čari že vnaprej usposobljajo za lahko rešitev: naj obidejo kar hočejo, vedno bodo odgovarjale geslu. Težje je pač pri gospodin, pa tudi njim se da pomagati iz zagate, če pogledamo na geslo od simbolične strani: nekaj dobre volje, okrogel keberček, valček, butlička, separe — pa smo pravi. Ne verjamete? Pridite v soboto pogledat!

— Iz šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11 je izposodila meseca januarja 1931 na 4635 strank —18015 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od pol 4. do pol 8. ure zvečer ter izposoja najlepše slovenske, srbohrvatske, nemške, francoske, italijanske, angleške, esperantske, ruske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se za dostojno legitimira. Knjige se pošiljajo tudi po pošti na deželo. 91-n

— Iz Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 16. marca 1931 ob 6. uri zvečer v Ljubljani, Lipičeva ulica št. 16, z običajnim dnevnim redom. 92-n

— Iz Otroški tečaj Atene za ritmično gimnastiko pripravila za pustno nedeljo za otroško maskarado posebno točko. 93-n

— Iz Predavanje v »Pravniku«. Ker je gospod namestnik višjega državnega tožila, dr. Avgust Munda, obolel, se današnje predavanje v društvu »Pravniku« preključuje. 94-n

— Iz Večerni gospodinjski tečaj na gospodinjki šoli »Mladika«. Vpisovanje na drugi večerni gospodinjski tečaj se vrši v četrtek 12. t. m. od 16. do 18. ure v »Mladiki«. Pričetek tečaja v petek 13. t. m. od 17. uri. 95-n

— Iz Državni konservatorij v Ljubljani. Prihodnja V. interna vaja konservatoristov bo v petek, dne 13. februarja v Filharmonični dvorani. Začetek točno ob 6. uri zvečer, konec ob pol 8. uri. Vstop prost. 96-n

— Iz Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek, dne 13. februarja ob 20. uri v družabnem lokalnu na Kongresnem trgu 1-II (Kazino). Predaval bo g. ing. Mattanovich Drago o predmetu: 2 Arhitekt in moderna svetlobna tehnika. Vabljeni so člani ter vsi, ki se zanimajo. 97-n

— Iz Za brezposelne mesarske pomočnike prirede na pustno nedeljo že ob 6. zvečer v Kazini njih tovariši najveselejši ples, ki se ga zaradi dobrodelne namena gotovo vse občinstvo rado udeleži. 98-n

— Iz AFZ bo imel v četrtek 12. t. m. vajo samo za baze. 99-n

Ljubljanska Sibirija pozimi

Kako je v naselbini barakarjev na mestnem smetišču ob Cesti dveh cesarjev

Ljubljana, 11. februarja.

Dolga dolga vas je Ljubljana, vendar pa ima konec in še celo več koncev. Toda ti konci in kraji niso znani, ker je Ljubljana pač tako velika, dolga. Saj nikdar ne pridemo iz nje, vsaj večina ne, zlasti zdaj pozimi. In končno je tudi prijetno za tiste, ki imajo zapečke, dremati na njih ali pa vsaj — recimo — noret, ker je predpust. Ker je pa zima tudi dolga, ne samo Ljubljana, menda Ljubljanci vseeno ne morejo večno spati, gotovo se od časa do časa zbude, pa jim je dolgačas potem. Zato si pa človek navsezadnje še drzne reči, da bi jih najbrž zanimalo kaj takega kot je n. pr. ljubljanska Sibirija, saj najbrž se niso ničesar slišali o nji, četudi se je govorilo. Zdaj je pa Sibirija gotovo bolj aktualna kot je bila takrat, ker je nekoliko mrzlo ter nekateri celo kihajo in kašljajo.

Zato pa pojdemo v Sibirijo! Ne gremo proti severu, temveč proti jugu, saj veste, da je pri nas vse narobe. Daleč je res, kajti Sibirija leži res na zadnjem ljubljanskem koncu, pa je prav, da vzamemo pot pod noge, že zaradi tega, da bomo ponoči lažje spali in nam ne bo treba noret, po »družabnih prireditvah« in še zato, da se uverimo, kako težek in dolg križev pot so morali prehoditi nekateri ljudje in ga še vedno hodijo. Končno pa je še užitek napraviti izprehod, ko po dolgih meglenih dneh počitje solnce tako, da človek kar nagnokrat začuti tiho veselje do življenja.

Na koncu Opekarske ceste gremo čez novi most, pa smo na »marostu«, »gmajnici« ali v Mestnem logu. Imen je več, kraj je le eden. In ena je Cesta dveh cesarjev — najbrž na vsem svetu. Torej v tem zapuščenem kraju še vedno stara zavrzna slava, saj vemo, da se je od stare slave tako težko ločiti. Sicer pa morajo biti takšna imena, odnosno spomniti menda zaradi zgodovine. Zgodovina je pač ponos in hrbtnica narodov.

In ko človek premišljuje to, se mu vsiljuje misel, da bodo nekoč pisali zgodovino naših dni, pa tudi slavo in vse drugo naše bele Ljubljane. Kdove, če bodo pozabili na Mestni log — na Sibirijo. Na dva cesarja nismo. Težko pa je reči, da »slava« naših barakarskih dni ne bo obledela. In če res ne bo, tedaj bi nas moralo zdaj že zaradi tega zaskrbeti, kako bi čim prej izbrisali s površja bele Ljubljane vse črne madeže barak.

No, prišli smo v Sibirijo. Sibirija je naselbina barakarjev na mestnem smetišču ob Cesti dveh cesarjev, če še ne veste. To ime se je udomačilo, prebivalci te naselbine so se ga oprijeli, pa to ni le naša zasluga, ker smo jo prvi krstili tako, temveč je, pač kraj tak, da je težko reči drugače in ker so se ljudje morali naseliti v njem hočeš nočeš. Usoda ali višja sila, recimo.

Prešel sem barake. Ironija usode, kajpada: barak je baš 13. Štel sem ponovno, človek se lahko zmoti. 13! Nič ne pomaga. So sicer še nekakšne kajbe, ki so potrebne zaradi higijene in neodložljive ljudske potrebe, toda »hiše« je 13. Dve cesti se vlečeta do Ceste dveh cesarjev proti Krimu tja naprej — v neskončnost; barje je namreč neskončno, nepregledno. Ti izproženi, provizorični cesti v brezkrainost pa sta kakor porog ljudski bedi, kot mrtva brezbrilnost proti vsemu, česar se ljudje boje. Kot da vabita, češ, stopite na naju, prostrana je Sibirija, nikdar ne bo zmanjkalo prostora za igrance. Ampak človek ne misli tega iz sentimentalnosti. Saj tudi ni vse skupaj sentimentalno... Človek mora biti objektiv. Zato pa se reče le, da stoji 13 lesenih barak ob Cesti dveh cesarjev in da je te dni mrzlo, pa bi bilo menda zanimivo vedeti, če ljudi v barakah zebe in sploh kako žive tako odrezani od »kulturnega središča« in koliko predpustnih prireditev so že imeli in še morada, če so že izvolili miss Sibirijo.

Na pogled barake sicer niso še preveč strašne, majhne, lične igrčke, dvokapne strehe, krite z opečnimi strešniki, nekaj pa jih je tudi bolj »romantičnih«, to so tista gnezda, ki so si jih postavili lastniki sami, kakor so pač mogli in znali. Znešene so skupaj kot so bile pri Ljubljani. Pred Prulami. Rumene, neometane stene. Barake so postavili mestni delavci pozno jeseni, zato je bilo prepozno, da bi jih še ometali. Skozi spranje zdaj pozimi poživzga veter, pa je potrebno zaradi zračenja, bodo najbrž mislili nekateri.

Sicer bi bila tišina, če bi v barakah tu in tam ne pokakale ljudi. Najbrž so še spranje premajhne, da bi se gnezda dovolj prezračila. Zunaj pa je tudi nekaj otrok vlačilo nekakšne sani, ki seveda niso bile sani, temveč nekaj podobnega. Začuden so me gledali, kajti »turistov« ni v Sibirijo, tuji so redki, pride le kakšen. Ljubljancem, ki zaide v predpustnem razpoloženju brez kompasa tja (no, jaz sem pa šel namenoma!).

Potrkal sem na vrata »romantičnega« gnezda.

— Kdo je?

Vstopil sem brez nadaljnih ceremonij. — Mimo grem, pa sem si mislil, da bi bilo dobro pogledati k vam, ker je mraz; vas kaj zebe?

Na ležišču sta sedela mrka možakarja. Eden si je ovijal okoli obvala motvoz, da bi si privezal čevljev dovolj trdno k suhi nogi. Sredi prostora stoji gašperček, na steni ob ležiščih visl nekaj svetlih podob, poleg so pritrjene polke z najpotrebnejšo kuhinjsko posodo, pohištvo tvari poleg ležišča še nekakšna miza in stolice, drugače nism opazil. Stene so obločene z grobim papirjem, vendar se marsikje sveti

skozi. Streha iz desk in strop sta eno in isto.

— Hm, ne preveč; zjutraj, ko vstanem je najhuše. Bi že bilo, pa jeseni nisem mogel boljše popraviti kot sem. Ko se pa niso prej spomnili; junija bi nas naj pogljal sem.

— Saj bo kmalu boljše, pomlad pride. Pa Ljubljancem prično regulirati.

— Bo že, bo. Samo veste zdaj je drugače kot je bilo včasih. Če bi dali gumijaste skornje, bi že šel v vodo. Včasih so jih dajali. Kaj pravite, če bi med vojno Italijani nosili s čeladami blato iz Ljubljane, pa bi bila regulirana.

— Za nas so prihranili, boš vsaj zaslužil.

— Kaj boš zaslužil, jaz že vem za enega, ki ne bo šel v vodo. Bosancev in Dalmatincev je kot muh, kaj boš zaslužil!

To in ono sta še rekla ter gledala v tla. Tako se mi je zdelo, da se ljudje privadijo vsega najhujšega, pa jim je potem vseeno, naj je tako ali tako ter nič več ne skrbe, da bi jim bilo vsaj malo boljše. Pa je tudi res, da človeka ne more nič več skrbeti, če pomisli, da se mu ne more več slabše goditi.

— Da, rekem sem, pa moram pogledati, kako je pozimi pri vas! Odprl sem vrata.

— Hm, le recite, če bo vas kdo vprašal, da ni preveč fletno — v Sibiriji, hahaha!

Nazaj gredem sem se spomnil še enkrat na tiste svete podobe. Čudne misli so me obšle. Da, najbrž bi bila dolžnost tistih ljudi, ki spoštujejo svete podobe, da bi skrbeli za njih lepše, dostojno bivališče. Se pravi, naj bi omogočili takim ljudem že zaradi tistih podob — dostojno bivališče, če jim je že zaradi ljudi samih na sebi vseeno. Pomislite, Kristus visi kar tako v baraki, saj ne pravim, da ga zebe, toda Kristusove slike vendar spadajo v zlate oltarje — ljudje pa, ki jih časte, v veličastne bazilike — ker je že stoletja sem takšna navada. Da, že zaradi, ali samo, tistih podob. Ampak je tudi navsezadnje človek nekaj vreden, pa naj je še tako na kraju vsega hudega. Zato pa bi bilo lepo imeti do ljudi že zaradi človeka samega vsaj malce, stotinko tistega spoštovanja kot so ga na pr. deležne svete podobe.

Res, čudni časi so, zato so menda tudi čudne takšne misli.

Byrdova ekspedicija na južni tečaj

Danes prične predvajati ZKD v prostorih kina Ljubljanski dvor senzacionalen zvočni film, ki je vzbudil po vseh vелеmostih Evrope, kjerkoli so ga pokazali, največje zanimanje. Film, ki ga je izdelala družba Paramount, nam predstavlja ekspedicijo, ki jo je spremljal ves svet z največjim zanimanjem, ekspedicijo kontreadmirala Richarda E. Byrda na južni tečaj. V tem filmu spremljamo pogume polarne raziskovalce v ledene kraje okrog južnega tečaja naše zemlje, vidimo živalstvo, ki prebiva v tej ledeni puščavi, ogromne ledene gore, zanimive posnetke kitov in končno pridemo na izhodišče ekspedicije, kjer je morala družba neustrašenih borcev za znanost prezimiti in čakati na možnost starta in poleta. Razburilivi so trenutki, ko gledamo, kako leti admiral Byrd po uspelem vzletu neznanu kam. Ali se mu bo polet posrečil? Ali bo plačal svoj pogum z glavjo? Polet je uspel in z radostjo gledamo vesele in srečne obraze njegovih tovarišev, ki so ga zopet sprejeli v svojo sredo. Skratka, krassen film, priča velikega herojstva ljudi, ki so vpregli vse svoje zmožnosti in tvegali življenje v službi znanosti.

ZKD bo predvajala ta film danes in jutri v kinu »Dvorce« pri predstavah ob 4., pol 8. in 9. zvečer. Ker je pričakovati velikega navala, priporočamo vsakomur nabavo vstopnic že v predprodaji bodisi telefonično (štev. 2730) ali pa osebno pri blagajni kina »Ljubljanski dvor«. Na film, ki je poleg tega še zelo poučen, opozarjamo zlasti šolsko mladino in dijaštvo.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefov« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpuulentnih osebah satrikarih in hemeroidalnih bolnih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Celja

— Od kapi zadet se je zgrudil v torek 10. t. m. ob pol 9. zjutraj pod prvim železniškim mostom blizu Javnega skladišča 52letni upokojeni rudar Franc Predovnik iz Zavodne. Bil je takoj mrtev. Predovnik je ravno šel z ženo in sinom na sodišče kjer je imel opravke.

— Dobava vodomerov. Mestna občina celjska razpisuje dobavo približno 480 vodomerov in sprejema zadevne ponudbe do 28. t. m. Podrobnosti so razvidne iz razglašane na uradni deski mestnega načelstva.

— Zlata ovratna verižica, vredna 150 Din, je bila najdena te dni pri vlodu v Narodni dom. Lastnica jo dobi pri predstojništvu mestne policije.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

G. G. Norris.

51

Vroča kri

Roman.

Sedela je blede in s povešeno glavo, roke je tiščala med koleno in buljila v prašna tla pri peči... Čakanje je bilo neznošno... Zakaj je storil to? Kaj mu je dalo povod? Spominjala se je, kako je bilo prvič, takrat v Saint Louisu. Kako nemiren duh! Vedno iznova nebrzdani impulzi iz depresije! Pa vendar ni zavohal, kaj se plete med njo in Gerijem? Morda je pa ves čas vedel in je bilo to vzrok.

Pijanec, kvartopirec, zapravljenec, drugovrsten igralec, da vse to je nedvomno bil. Toda zdaj je mislila samo nanj, ki ga je ljubila: na fantiča, na razposajenega, impulzivnega, nežnega, dobrodušnega, prijaznega fantiča, ki ga je lahko vzgajala in z ljubeznijo vodila. Kar se je spominjala, da ima njegovo pismo. Na zmečkani kuverti je bilo napisano: »Moji ženi. Odprla ga je s prstom, potem je pa stopila pod plapolajočo plinovo svetilko in čitala:

»Preljuba moja žena, hotel sem Ti napisati logično, trezno pismo, pa ne morem. Trikrat sem začel in trikrat raztrgal papir. Čemu samo analiza in pojasnila? To bi bilo brez pomena. Moje življenje je brez cilja. Zavedam se v polni meri, kaj pišem. Vse sem dobro premislil. S totalizatorjem sem si hotel pomagati, da bi lahko vzela dopust in odpotovala v Španijo. Upal sem zares in mislil pošteno, Zeldi. To Ti prisegam. Izjavilo se mi je, kakor si proročevala. Zapišam Ti samo spomin na ubogo, slabotno kreaturo. Žal mi je, dušica, odkrito mi je žal. Bolje bi bilo, da Te nisem nikoli pregovoril poročiti se z menoj. Potegnili sem Te na dno in Ti prinesel samo skrbi in sramoto. To, kar sem sklenil storiti, se mi zdi najboljši izhod. Svobodna boš. Kletka se odpre. Ah, Zeldi, dušica moja, moje oči prelivajo bridke solze, ko pišem te posilovne besede. Ti si najboljša, najplemenitejša ženska, kar sem jih kdaj poznal. Bila si mnogo, mnogo predobra zame.

Žal Ti moram sporočiti, da boš psa zaman iskala. Prodal sem ga, da sem lahko še enkrat stavil. Izbral sem bil dobrega konja. Ne morem Ti gledati v oči in praviti to.

Vem, kako zelo si navezana nanj. Zdaj je vse izgubljeno. Strt sem, zadolžen. Samo breme na Tvojih nežnih ramenih.

Poišči si bogatega fanta in poroči se z njim. Tako slabo se Ti ne bo nikoli več godilo, kakor se Ti je pri meni. Zaigral sem Tvoje ljubezen, Tvoje zaupanje. Tvoje spoštovanje in celo Tvoje prijateljstvo. Niti piškavega oreha nisem vreden. O, da bi Te imel zdaj tu, da bi Te mogel še enkrat objeti! Zbogom! Bodi srečna! Saj veš, da sem Te vedno ljubil.

George.

Zdaj so pritekale solze, okrogle, kristalne kaplje, in kapljale so na njena prsa, ustnice so ji drhte, grlo ji je stisnilo kakor da jo je prijel krč.

— O, saj ne sme umreti — ne sme umreti — ne sme — ne sme! — je ihtela vsa iz sebe. Vrata so se odprla. Vstopil je mož v belem plašču, ki ga Zeldi še ni poznala.

— Vse v redu, milostiva gospa. Umrl ne bo. Samo zaspiti nam zdaj ne sme.

Njena boleš je za hip obstala, potem se je pa znova oglasila. Zeldi je bolešno kričala in omahnila na klop.

★

Dr. Thompson stoji pri nji in jo tolaži.

— Vsakega drugega bi bil usmrtil. Štiri unče, gromska strela! Zelo so mu izpraznili, mu dali injekcije kofeina in popiti je moral mnogo močne kave... Za las je manjkalo... Menda ga bo to izpametovalo.

Okrog enajstih je švela k njemu. Njegovi dolgi lasje so bili divje skuštrani, njegov obraz strahotno blede, oči so se mu bile globoko udrle in podobne so bile črnim gumbom. Pri njem je sedel strežaj z mokro brisačo in ga neprestano opazoval. Zeldi je spoznala, da so posadili strežaja k njemu zato, da bi ne zaspal. Morala je nujno prestopiti po hodniku, sredi njega pa je hip se ni smel ustaviti ali: zatisniti oči. Ko se mu je približala, e divji strmel v njo, videl ni ne črnih rok, ki so se mu razprostrle na oči, ne ljubezni, odsevajajoče iz njenih solzlih oči. Njegov pogled je blodil njeno obraz, in ječal je liki ranjena žival.

— Čuj, — je zahropel iz suhega grla, — človek mora zblazneti. Saj me ne puste niti za hip samega.

Zgodaj zjutraj ga je odpeljala domov. Uslužbenici hotela so ju debelo gledali, ko sta stopala čez vežo proti dvigalu, v katerem je ležal George nekaj ur poprej nezavesten, nepremičen, kako mrtev.

— Začeti hočeva iznova, — je dejala Zeldi. — imam še nekaj denarja, za katerega nisi vedel.

— Kako, kako pa misliš to?

Od strojepisne do kraljice ljudožrcev

Čudovita usoda siromašne Angležinje Evelynne Maud Croker

V Sydneyu se je pojavila te dni evropska dama in se predstavila za kraljico ljudožrcev. Čudno se sliši, da bi mogla biti ženska iz Evrope kraljica divjakov, ki so še tako daleč za civilizacijo, da svoje sovražnike pobijajo in jedo. Evelynne Maud Croker vlada že dolga leta na otoku Badu v Južnem morju in napravi tudi na civiliziranega človeka zelo dober vtis. Snežno beli lasje ji krase glavo in velika očala pričajo, da glava ni prazna. Kraljica ljudožrcev se je napotila iz svoje rezidence na Badu v Sydney, da bi si dala odstraniti operativnim putem želodčne kamne. Muzeju v Sydneyu je prinesla dragocena darila v obliki orožja, mask plesalcev in drugih predmetov, ki jih rabijo njeni podložniki. Seveda je vzbudila v mestu splošno pozornost, kajti njena usoda je res nekaj posebnega.

Vladarica ljudožrcev je bila v mladih letih navadna strojepisna nekje v londonski City služila si je vsakdanji kruh kakor tisoči drugih siromašnih deklet. Mlad londonski advokat si jo je izbral za ženo in priplula je v varno pristanišče zakonskega življenja, ne da bi slutila, kakšno bodočnost ji pripravljala usoda. Zakonsko življenje pa ni trajalo dolgo. Čez dve leti je advokat umrl in zapustil svoji mladi ženi samo spomin na svojo ljubezen. Evelynne je morala iznova začeti boj za obstanek. Rad bi bila dobila službo v pisarni, pa je ni mogla. Končno se ji je sreča nasmešila in ponudili so ji službo natakarike na razkošnem parniku »Bramac«, ki je vozil med Anglijo in Avstralijo. Evelynne je ponudbo z veseljem sprejela, čeprav so se ji obdale docela nove razmere.

Prava vožnja v Avstralijo je šla gladko. Na povratku so se pa stroji pokvarili in parnik je moral zasilno pristati pri tropičnem otoku Badu. Vsi

— Zopet sem ti ga skrivaj jemala, kakor takrat, ko sva se peljala sem. Vedno si pušal denar razmetan, pa se nisem mogla premagati. Zapravljala si sem nikoli, vse sem shranila. Vedela sem, da pride polom in da boš rabil denar.

potniki so dobro vedeli, da prebivajo na otoku ljudožrci in zato si ni nihče upal izstopiti. Samo Evelynne je bila tako pogumna in radovedna, da je odšla na izprehod po otoku. Pot jo je vodila skozi bujno tropično vegetacijo in videla je toliko naravnih lepote tega krasnega otoka, da je pozabila na povratek in na ljudožrce. Bujne rože krasnih barv, tropične ptice, podobne letajočim draguljem, so jo vabile vedno dalje, dokler ni zašla v gozd in izgubila orientacije. Po dolgem tavanju je našla pot k obali. Iskala je parnik, toda zagledala ga je že daleč na širnem morju. Kapitan ni hotel čakati, da bi se mlada natakarike vrnila, in prepustil jo je neznanu usodi na otoku ljudožrcev.

Nesrečni Evelynni ni preostajalo drugega, nego vrniti se in poiskati najbližjo naselbino domačinov. Hodila je več dni, toda nikjer ni bilo žive duše. Utrujena in izčrpana je našla končno v gozdu kočjo, okrog katere so bili zasajeni koli, na njih pa nabodene človeške glave. Lahko si mislimo, kako se je prestrašila tega groznega prizora. Iz kočje je stopil domačin orjaške postave in oči so se mu srdito zaskrile, ko je zagledal pred seboj belo žensko. Zdelo se je, da ga močno mika pripraviti si iz preplašene tujke svečano pojedino. Ko si jo je pa dobro ogledal, je spoznal, da je strašno suha in izčrpana. In to jo je rešilo. Sporazumela sta se s kretnjami in Evelynne je ostala živa.

Kmalu se je naučila jezika domačinov in si pridobila njihovo zaupanje. Divjaki so ji napravili iz protja kočjo, v kateri je skromno in mirno živela. Prebivalci otoka Badu hodijo docela nagi. Prirejajo bojne pohode na sosedne otoke, od koder prevažajo v čolnih ujetnike. Evelynne je morala mirno gledati, kako more ujetnike in kako jim

tekne njihovo meso. Glave so nabadali na kole in polagoma se je vsa naselbina izpremenila v kraj strahu in groze. Evelynne si je na vse načine prizadevala seznaniti ljudožrce z evropsko kulturo. Poučevala je njihove otroke in učila žene kuhati. Nekoč je pomagala poglavarjevi ženi pri porodu in s tem se je divjakom še bolj prikupila.

Čez nekaj mesecev je parnik »Bramac« zopet pristal pri otoku in posadka je hotela poiskati pogrešano natakarike, da bi jo spravila nazaj na krov. Našli so jo, toda vse prigovarjanje naj zapusti divjake in se vrne na parnik, je bilo zaman. Končno ji je kapitan podaril dva prašiča in nekaj perutnine, ki se je sčasoma tako razmnožila da ima zdaj vsaka rodbina otočanov dovolj teh domačih živali. Za svoje velike zasluge za povzdigo blagostanja otočanov je bila Evelynne leta 1910 po poglavarjevi smrti soglasno izvoljena za vladarico. In svojemu divjemu plemenu vlada še zdaj. Edina skrb ji dela preglavice, skrb, ki jo imajo tudi vse žene v civiliziranih krajih, da mora namreč ostati sloka, čim bolj suha, da ne zapelje svojih podložnikov v izkušnjavo, ker bi jo utegnili sicer iz same ljubezni pohrustati.

16 letna —

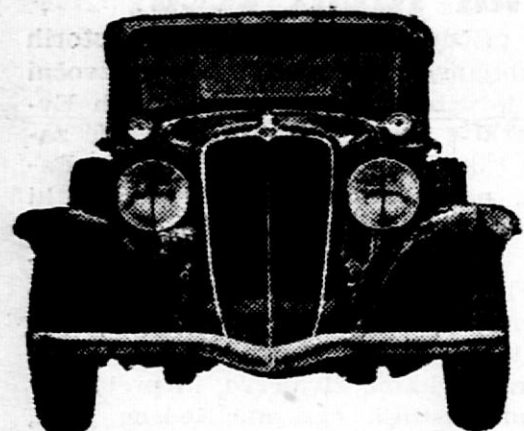
žena dveh mož

Pred poročnim sodiščem v Liverpoolu je stala te dni komaj 16-letna žena, ki je imela dva moža in zato je morala pred stroge sodnike. Prvič se je omožila, ko ji je bilo 14 let, kar je v Angliji v nekaterih primerih dovoljeno. Mladost je pa norost in dekletce se je kmalu sprijelo s svojim možem, od katerega je čez pol leta pobegnilo. Potem se je seznanila z drugim in se z njim poročila, ne da bi bil njen prvi zakon sodno ločen.

Oblasti so prišle na to in dvakrat omoženo dekletce je moralo pred sodišče. Grozila ji je stroga kazen in razveljavljenje drugega zakona. Toda predsednik sodišča je izjavil, da je obravnava preložena, ker mora sodišče ugotoviti, če ni bil nezakonit prvi zakon oboženke. V Angliji namreč ni v tem pogledu enotne zakonodaje, temveč prevladuje večina običajno pravo, ki je seveda zelo različno.

Kaj je hušje?

— Strašno je, če ima človek mlado ženo, ki je neprestano bolna.
— Še hušje je pa, če ima človek staro ženo, ki ni nikoli bolna.

AUBURN

Novi model 8-98 je bila največja senzacija

avtomobilskih razstav v New Yorku in Antwerpnu in to radi tehnične izpopolnitve, katere nima noben voz njegove cene

Generalno zastopstvo:

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11

NEVESTINE OPREME

najfinije in najcenejše v veliki izbiri prekrasnih vzorcev mehanično umetno in ročno veže

Matek & M kes, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Entlanje meter 25 par; »Breda« robci komad Din 2.—.

Makulturni papir

leži à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Tovarna konjske žime sprejme za starega mojstra takoj energičnega

DELAČKA

z dobro prakso in znanjem nekoliko tudi v izdelovanju Reference z navedbo plačilnih pogojev na naslov: Beograd. Ob'akovska 14-16 791

la ŽIVO APNO v vagonih tovornih kupi trgovina stavbnega materiala. Nujne in obširne ponudbe z navedbo najnižje cene, izdatnosti in drugih svojstev spna pod »Vapno 183-14« na Inter-reklam, Zagreb, Masarykova ulica 28. 789

Znižali smo cene

malim oglašom, da stane beseda le 50 p.

Zunanji inserenti lahko plačajo male oglase z znamkami.

Pohištvo na obroke

Spalnice hrastove politirane Din 5500.—
Spalnice pleškane » 2800.—
Omare » 550.—
Postelje » 260.—
Kuhinjske oprave » 1100.—
Kuhinjske kredence » 580.—
Vse drugo pohištvo dobite najceneje — sprejemam vskovrstna naročila in popravila
MEZARSTVO »SAVA«
LJUBLJANA, Kolodvorska 18. 147.

Wallet Express

STARI TRG 19

naznanja cenj. damam, gospodom, da si je nabavil najmodernejši ameriški univerzalni likalni stroj. Radi tega je v položaju, garde-robo hitreje zlikati. Oblike se kemično čistijo, pošijejo. Obračanje Din 300.—, likanje Din 18.—. Stranke na likanje lahko počakajo v posebni čakalnici. Po obleke se pošlje na dom. Mesečni abonma 4 kratno likanje in čiščenje Din 100.—, samo likanje Din 50.—.

HIŠO V GUŠTANJU

s 6 orali zemlje prodam. V hiši je klobučarska obrt, pripravno pa tudi za trgovino — Pojasnila daje Marija Hušar, Guštanj št. 29. 790

Premiera! — Ob 4., 7. in 9. uri

CONRAD VEIDT

v prvem svojem GOVOREČEM filmu

Zadnja četa

Ufa-film. Krasen dopolnilni spored!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Zahvala

Za vse številne izraze odkritega sočutja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube našega dragega brata, strica in svaka, gospoda

Karla Ekela

višjega admn. svetnika v pokoju

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, osobju Direkcije šum in banske šumarske uprave, vsem kolegom pokojnikovim in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1931.

Zahvaljoči ostali

Žrebanje drž. razr. loterije

Pri večerajšnjem žrebanju Državne razredne loterije so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Premijo 200.000 Din srečka štev. 92.089

80.000 Din srečka štev.: 72.339,
60.000 Din srečka štev.: 18.361,
40.000 Din srečka štev.: 40.765,
30.000 Din srečki štev.: 36.466, 77.942,
20.000 Din srečka štev.: 13.195,
10.000 Din srečki štev.: 20.513, 71.888,
7.000 Din srečke štev.: 8.140, 22.167, 83.225,
3.000 Din srečke štev.: 41.344, 54.669, 62.777, 98.417,
900 Din srečke štev.: 8.036, 8.471, 12.964, 16.198, 17.521, 19.906, 22.663,
23.454, 25.742, 32.063, 33.137, 39.397, 39.806, 40.638, 41.620, 41.758, 43.819, 45.011,
47.731, 54.744, 56.738, 59.300, 59.385, 64.676, 70.892, 77.328, 78.020, 82.973,
83.314, 87.939, 90.317.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19